

El jardí de les delícies

Narrativa

En el nom del porc

Pablo Tusset

Traducció d'Alexandre Gombau
Columna, Barcelona, 2006

Joan Josep Isern

Ara fa cinc anys el nom de Pablo Tusset saltava a l'èxit amb *Lo mejor que le puede pasar a un cruasán*. Tusset ens presentava una història amena, en la línia d'*El laberinto de las aceitunas*, d'Eduardo Mendoza, amb un protagonista al voltant del qual es congriaven tots els desastres imaginables. Un argument sense complicacions situat en escenaris de la Barcelona *pija* i en el qual el lector trobava dosis de misteri, sang i fetge, sectes i fins i tot jocs d'ordinador. Tot amanit amb una remarcable patina d'humor irreverent propiciada per la veu del protagonista que explica les seves desventures.

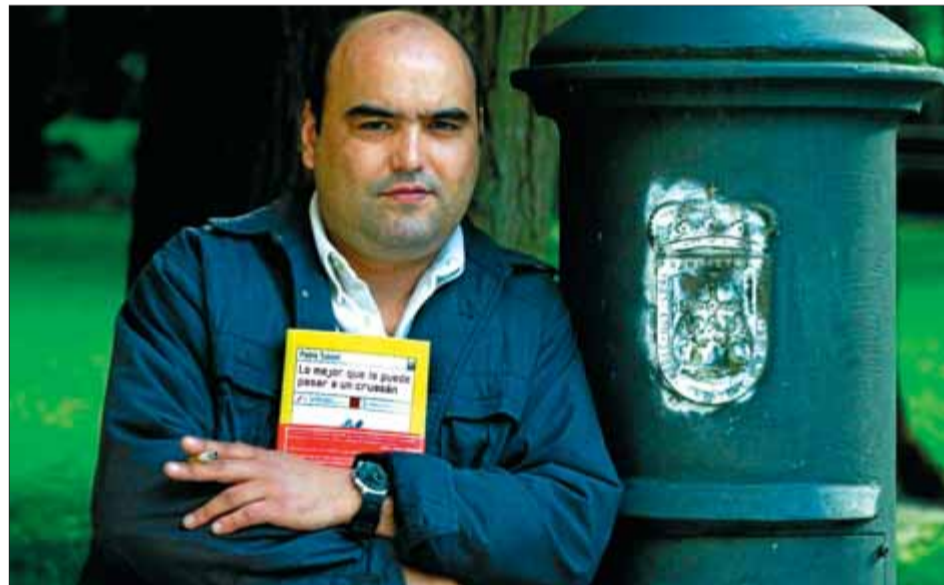
Cinc anys després, Tusset publica en castellà i en versió catalana traduïda –molt bé, per cert– per Alexandre Gombau la seva segona novel·la, *En el nom del porc*. Novel·la de policia, més que policíaca. Els dos personatges principals són el comis-

sari Pujol, a punt de jubilar-se, i l'inspector T. (per Tomàs) que en bona part del llibre coneixerem també com P. (per Pere), ja que la feina d'aquest policia –de 43 anys, alcoholitzat, víctima d'un trauma infantil i, en certa manera, una espècie de fillol del comissari– és la d'infiltrar-se en trames criminals. Dues generacions de policies i dues actituds davant de la professió i la vida.

De la mateixa manera que Hieronymus Bosch, seguint Dant, divideix el *Jardí de les delícies* en tres parts que descriuen l'univers de l'home –paradís, món i infern–, Tusset identifica amb aquests títols els diversos capítols de la novel·la en funció del lloc on es desenvolupen. El paradís correspon a Nova York, ciutat en què T. coneix la dona dels seus somnis. El món és la ciutat de Barcelona, on el comissari Pujol segueix de lluny les evolucions del cas d'una dona escorxada i, sobretot, es va preparant per afrontar la seva nova vida de jubilat àvid de conèixer al costat de Mercedes, la seva muller; totes aquelles coses que el temps lliure li permetrà. L'infern és el poble on s'ha comès l'assassinat: San Juan de l'Horlà (no és casual la referència a Maupassant).

Un poble al qual l'inspector, de retorn de Nova York, és enviat en missió secreta camuflat d'escriptor a la recerca d'inspiració.

Tusset ha volgut escriure una història sobre la bondat i la maldat quan s'encarnen en persones diferents i, sobretot, quan conviuen dintre del mateix individu. La placidesa del comissari Pujol contraposada a la tortura interior del seu fillol, un perfecte psicòpata. Per explicar-nos ho ha optat per una estructura alternada que accentua encara més el contrast de personalitats que ens vol fer palès. La híbridesa de gènere dona a *En el nom del porc* una originalitat que, al meu parer, enganxa el lector en el dubte constant de no preveure cap on el farà anar Tusset. Això per mi és positiu. Sobretot perquè es combina amb una volguda asèpsia de la veu narradora, gairebé com si fos un metge forense descrivint els aspectes tècnics d'una carnisseria. Hi ha molta més substància –i algun forat negre, tot s'ha de dir– en aquest porc d'ara que en el croissant predecessor. També molta més ambició. Tusset ha fet un pas endavant. *En el nom del porc* és una novel·la que a cada lectura creix i mostra més detalls de la seva cuina interna.

Pablo Tusset ha publicat la seva segona novel·la. ALBERTO MORANTE / EFE

Toni de la Torre ens parla de 'Perdidos'. ROBERT RAMOS

Hi ha respostes per 'Perdidos'?

Assaig

Descifrado el misterio de 'Perdidos'

Toni de la Torre

Now Books. Badalona, 2006

Toni Vall

El misteri de *Perdidos*. Ja és ben veritat que és tot un misteri. Què té aquesta sèrie que enganxa de tal manera? Per què quan un disposa d'un volum considerable de capítols que no ha vist, no pot parar fins que els ha devorat tots? Per què els personatges són tan bons? Aquestes –senzilles– preguntes que un es fa es queden curtes al costat de les que planteja i intenta respondre el llibre que ara ens ocupa. Toni de la Torre és un malalt de les sèries i segurament *Perdidos* és la que ara mateix encapçala el seu credo particular. La guia que tenim a les mans és alhora una útil recopilació de moments estel·lars de la sèrie i els seus personatges i una treballada reflexió sobre els significats –ocults o no– que habiten al sota-bosc del seu argument.

De la Torre elabora un llibre en què deixa clara la seva devoció absoluta per aquest estrany i inquietant producte de ficció. Evita, però, encegar-se com un *holigan* qualsevol i fuig de la buida reivindicació que

qualsevol fan hauria pogut fer. Ens serveix una acurada i exhaustiva panoràmica de tots els aspectes que ell considera fonamentals per anar una mica més enllà, fugir sota l'aparença i convertir la fascinació inicial en capacitat per a l'anàlisi més reflexiva. Les motivacions dels personatges, trames i subtrames, els símbols recurrents de la sèrie, els referents essencials dels seus autors, les implicacions filosòfiques... Són molts els temes que apareixen al llibre. No podia ser d'una altra manera.

El fenomen de 'Perdidos' arreu del món és tan potent que tothom que la segueixi tindrà la seva pròpia interpretació sobre els misteriosos números de Hurley, el poder mental de Locke, l'etern infantilisme de Sawyer i els dilemes existencials de Jack. Internet en va ple i l'esforç sistematitzador de l'autor és d'allò més destacable. S'agraeix igualment que no freni els seus impulsos i de tant en tant es deixi anar i elabori teories –ben argumentades– sobre els aspectes més nebulosos que el pas dels episodis ens ha anat suggerint.

La gran conclusió del llibre és que, de moment, no hi ha conclusió possible per a *Perdidos*. Tal vegada sigui aquesta l'explicació de tot plegat.

Versos sense mànec

Poesia

Les nanses

Marc Masdeu

16è premi de poesia Les Talúries
Pagès Editors. Lleida, 2006

Gemma Casamajó

Si el lector creu que els versos han de tenir una nansa que serveixi per agafar-los, en el darrer llibre de Marc Masdeu (*Castellar del Vallès, 1976*) no la hi trobarà. Precisament, els poemes que conformen *Les nanses* no contenen aquesta part corbada i sortint que acompanya el llegidor i li fa més fàcil el trajecte de lectura, perquè, en el fons, el poemari versa sobre l'art de viure sense agafadors. És per això que el poeta no dona pom ni mànec al lector.

Amb un to líric semblant al que ja havia enllustrat *El gos autodidacte* i *Els agafadors*, Masdeu s'endinsa de cara –tot i que de manera no intrusiva– en les misèries i misteris de l'individu. Ho fa des d'una poesia expressionista, de naturalesa imprecisa i, precisament per això, exacta: "Era jove i això el recomfortava, / era fort com un cop de puny al cap, / però plorava pel fil de la ignorància / i pel femer que havia d'engreixar". Ho fa des d'un llibre carnós en figures retòriques en què l'eroticisme hi té un gran pes; un llibre que sobrepassa la trentena de poemes, que llepa els voralis de Berlín i de París –les dues primeres parts tenen aquestes dues ciutats com a escenari– i que cobreix de pell humana versos i poemes de temps i tradicions diverses com ara Shakespeare, Miquel Àngel Riera, Paul Celan i Eugenio Montale. Tot això és, fet i fet, el que trobarà el lector dins *Les nanses*: un llibre sense agafadors, però, en bescanvi, un llibre al qual donarà forma l'esperit –i el coratge– de qui el llegeix.

La poesia ben feta

Poesia

El cop de la dextra

Jordi Larios

Jardins de Samarcanda. Vic, 2006

Jordi Llavina

Tenia molt bon record del primer, i fins fa poc únic, llibre de poemes de Jordi Larios, *Home sol* (1984). Allà dins hi

havia una poesia basada en la contenció i el rigor formals, que mostrava més confiança en el poder de certes imatges que no pas en la metàfora. Poesia menor en el sentit anglès, dignificador, del terme. En el pròleg a aquell llibre, Salvador Oliva raonava l'opció estilística del poeta, el refús de la "follia de la gratuïtat".

El cop de la dextra arriba vint-i-dos anys després

d'aquell primer lliurament. El títol és un ressò d'uns versos de Larkin (que parlen de l'"eco d'una dextra dins un bosc"). Però aquest motiu tan vinyolià, d'altra banda, apareix també en el poema *Arbre* –que és un poema, se'm perdona la insistència, que podria haver subscrit o escrit directament l'autor de *Vent d'aram*.

El llibre consta de tres parts: dues de força més

breus, la primera i la tercera, i una de més extensa i complexa (la del mig). Els quatre poemes inicials donen compte de l'escriptura de poesia, de l'estricta "aritmètica del vers". L'última, *Teoria de l'ham poètic*, està formada per poemes molt breus, en la línia dels de Carner i Joan Ferraté, que toquen una corda irònica.

Manca de gratuïtat, encara, però sobretot precisió. La

El poeta Jordi Larios. SP

poesia de Larios és un artefacte subtil, d'una rara i encomiable exigència formal. A banda el manlleu carnerià

del títol de la secció, Carner hi ressona pertot. *Nadal* recorda aquell formidable giny lingüístic que era *Joguines*.

La part central assaja el do de pit del poeta (hi reix plenament). Es pot llegir, en molts aspectes, com la capa última d'un palimpsest que dissol versos de Larkin, Auden, Pound... El poema *The Dublin Castle* em sembla una fusió exemplar de les lliçons poètiques de Ferrater i Vinyoli. Aquest llibre és com una summa del bo i millor que s'ha escrit en vers i en català. Una obra important.